

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Sytuacja społeczno-zawodowa osób
bezrobotnych zarejestrowanych
w powiatowych urzędach pracy
województwa zachodniopomorskiego
w 2017 roku

Szczecin 2018 r.

Opracowanie zostało przygotowane w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie w ramach badania „Sytuacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego w 2017 r.”

Autor:

Marta Mróz

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41, 70-383 Szczecin

e-mail: sekretariat@wup.pl

www.wup.pl

WSTĘP	4
OBSZARY I PROBLEMY BADAWCZE	5
METODOLOGIA BADANIA	5
CHARAKTERYSTYKA BADANEGO ŚRODOWISKA	5
SZANSE I BARIERY ZWIĄZANE ZE ZNALEZIENIEM ZATRUDNIENIA PRZEZ OSOBY BEZROBOTNE	11
AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA ORAZ CHĘĆ PODNOSZENIA WŁASNYCH KWALIFIKACJI	16
PRZYCZYNY I SKUTKI UTRATY ORAZ UWARUNKOWANIA POZOSTAWANIA BEZ PRACY	17
POSTAWY WOBEC RÓŻNYCH FORM ZATRUDNIENIA	21
UWARUNKOWANIA MOBILNOŚCI BEZROBOTNYCH	23
OCENA FORM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	25
PODSUMOWANIE	32

Wstęp

Przedstawiam Państwu, kolejną, 8 już edycję badania pt. *Sytuacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego w 2017 r.*, które zrealizowane zostało na podstawie *Umowy Partnerstwa Lokalnego Na Rzecz Badań Rynku Pracy*, zawartej w 2013 r. pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie, a Powiatowymi Urzędami Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego. Zawarte porozumienie jest kontynuacją podjętej w 2010 r. współpracy w ramach Akademii Badań Lokalnego Rynku Pracy.

Głównym celem Partnerstwa jest monitorowanie procesów społeczno-gospodarczych w regionie oraz powiatach województwa zachodniopomorskiego. Działania podjęte w tym zakresie pozwolą na dostarczenie instytucjom, wspierającym rozwój zatrudnienia, niezbędnych informacji i danych, dotyczących planowanych form i kierunków działań aktywizujących zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy. Jednym z takich działań jest wspólna realizacja badań z obszaru sytuacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, którego efektem końcowym jest niniejszy raport.

Zakres tematyczny tegorocznego badania koresponduje z obszarami tematycznymi z poprzednich edycji. Oprócz tego, część pytań badawczych poświęconych była dodatkowemu obszarowi z zakresu rynku pracy. W tej edycji badania skupiono się m. in. na szansach i barierach związanych ze znalezieniem zatrudnienia, aktywności edukacyjnej, przyczynach utraty pracy, postaw wobec różnych form zatrudnienia oraz mobilności. Ponadto, uwaga została poświęcona ocenie form aktywizacji zawodowej przez osoby bezrobotne, które w nich uczestniczyły.

Wyrażam nadzieję, iż wyniki uzyskane na podstawie otrzymanych danych, dostarczą istotnych i wyczerpujących informacji nt. sytuacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych oraz okażą się pomocne w procesie identyfikacji i wdrożenia optymalnych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej zarejestrowanych osób bezrobotnych.

W tym miejscu pragnę wyrazić swoje podziękowania Dyrektorom Powiatowych Urzędów Pracy za okazanie zainteresowania badaniami, a także pracownikom poszczególnych urzędów za zaangażowanie i udział w ankietowaniu respondentów objętych badaniem.

Obszary i problemy badawcze

Celem badania było rzetelne rozpoznanie sytuacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego. Bazując na opracowaniach i raportach odnoszących się do rynku pracy i gospodarki, a także w oparciu o statystyki dotyczące bezrobocia rejestrowanego, sformułowane zostały następujące obszary badawcze, odnoszące się do sytuacji społeczno-zawodowej zarejestrowanych osób bezrobotnych:

- charakterystyka osób bezrobotnych pod kątem demograficznym (płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania);
- szanse i bariery związane ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby bezrobotne;
- aktywność edukacyjna oraz chęć podnoszenia własnych kwalifikacji;
- przyczyny i skutki utraty oraz uwarunkowania pozostawania bez pracy;
- postawy wobec różnych form zatrudnienia;
- uwarunkowania mobilności bezrobotnych;
- ocena form aktywizacji zawodowej.

Metodologia badania

Badanie zostało przeprowadzone w miesiącach sierpień - grudzień 2017 r. Zbieranie danych nastąpiło w oparciu o kwestionariusz ankiety, skonstruowany przez pracowników Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy (przy użyciu IBM SPSS Data Collection Author), który składał się z 21 pytań skierowanych do wszystkich badanych bezrobotnych oraz z 5 pytań, na które odpowiadali respondenci, którzy korzystali z różnych form aktywizacji zawodowej, oferowanych przez PUP. Badanie przeprowadzone zostało przez wszystkie powiatowe urzędy pracy województwa zachodniopomorskiego, a udział w nim respondentów (osób bezrobotnych) był dobrowolny. W ramach przeprowadzonego badania posłużono się metodą ankiety bezpośredniej (PAPI – Paper and Pencil Interview), wspomaganej dodatkowo systemem komputerowym (CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing) przy pomocy narzędzia informatycznego IBM SPSS Data Collection Interviewer. Po wypełnieniu ankiety, dane z kwestionariuszy wprowadzone zostały przez pracowników PUP do bazy danych i odesłane do Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy. Dane ilościowe opracowane zostały z wykorzystaniem IBM SPSS Statistics.

Charakterystyka badanego środowiska

Populację badaną stanowiły osoby bezrobotne, korzystające z usług i instrumentów powiatowych urzędów pracy z województwa zachodniopomorskiego. Do wyliczenia liczebności próby uwzględniono dane dotyczące liczby zarejestrowanych osób w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego na dzień 30 kwietnia 2017 r. Liczebność próby zrealizowanej w 2017 r.,

umożliwiła dokonanie prawidłowego wnioskowania statystycznego na populację. Tym samym, uzyskane wyniki z badania, w większości uprawniają do wnioskowania statystycznego na poziomie powiatu, a nie tylko województwa.

Badaniem zostały objęte łącznie 6 732 osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego. W większości powiatów udało się zrealizować zakładaną próbę badawczą. Szczegółowe zestawienie liczby osób, które wzięły udział w badaniu przedstawia tabela 1.

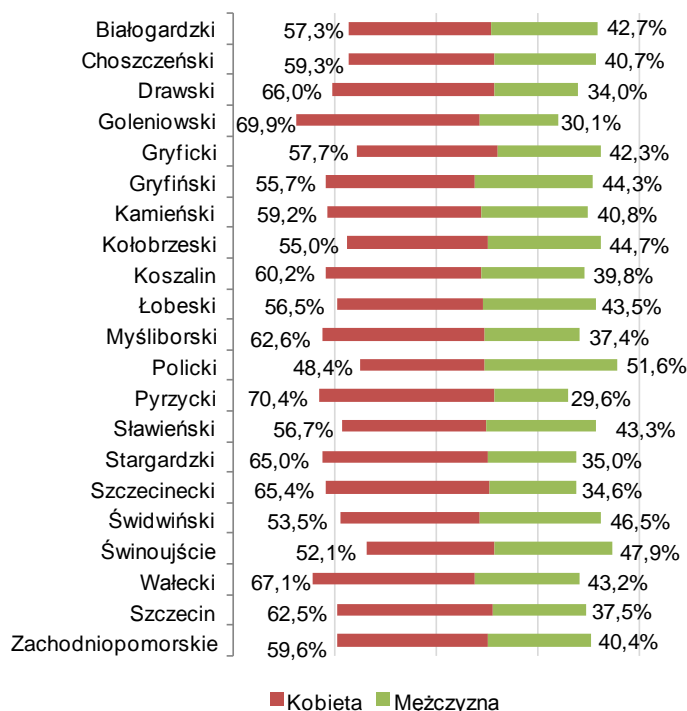
Tabela 1. Liczba respondentów biorących udział w badaniu w podziale na powiaty województwa zachodniopomorskiego

Powiat	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczebność próby	Liczba zrealizowanych ankiet
Białogardzki	3 301	345	347
Choszczeński	2 674	337	337
Drawski	3286	345	347
Goleniowski	2450	333	333
Gryficki	2412	332	338
Gryfiński	3322	345	345
Kamieński	2657	337	338
Kołobrzesci	1954	322	329
Koszalin*	6468	364	364
Łobeski	2477	334	336
Myśliborski	2141	327	330
Policki	1982	323	348
Pyrzycki	1894	321	311
Sławieński	3028	342	343
Stargardzki	3856	350	360
Szczecinecki	4730	356	328
Świdwiński	2473	334	342
Świnoujście	767	257	263
Wątecki	1722	315	315
Szczecin	7579	367	378
Zachodniopomorskie	61 173	6 686	6 732

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania ankietowego (2017), *obejmuje p. koszaliński oraz m. Koszalin.

Podobnie jak w poprzednich edycjach badania, większość badanych osób stanowiły kobiety (59,6%), wobec 40,4% mężczyzn. W porównaniu z poprzednim rokiem udział kobiet w badaniu wzrósł o 0,1 pkt. proc. Największy odsetek kobiet uczestniczących w badaniu odnotowano w powiecie pyrzyckim (70,4%) oraz goleniowskim (69,9%). W przypadku mężczyzn, najliczniej reprezentowali oni powiat policki (51,6%).

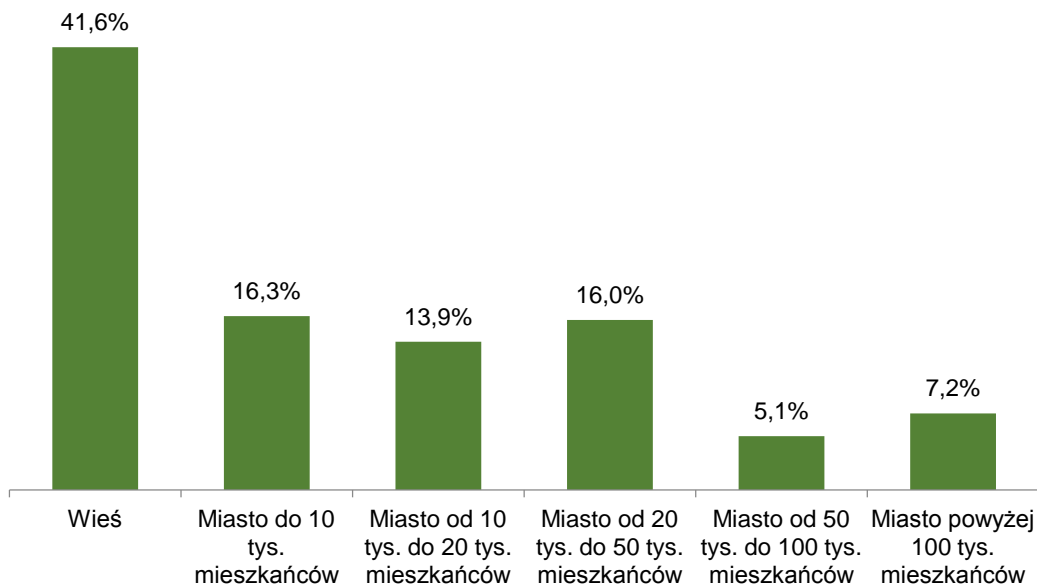
Wykres 1. Płeć respondentów w podziale na powiaty województwa zachodniopomorskiego (n=6722)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Z analizy danych dotyczących miejsca zamieszkania respondentów wynika, iż 41,6% stanowiły osoby zamieszkujące wieś, tj. o 1,7 pkt. proc. mniej niż w ubiegłym roku. Blisko połowa badanych bezrobotnych pochodzi z mniejszych miejscowości do 50 tys. mieszkańców. Najmniej liczną grupą byli ankietowani z dużych miast (7,2%), tj. ze Szczecina i Koszalina. Ich udział w porównaniu z zeszłoroczną edycją badania zmalał o 0,8 pkt. proc.

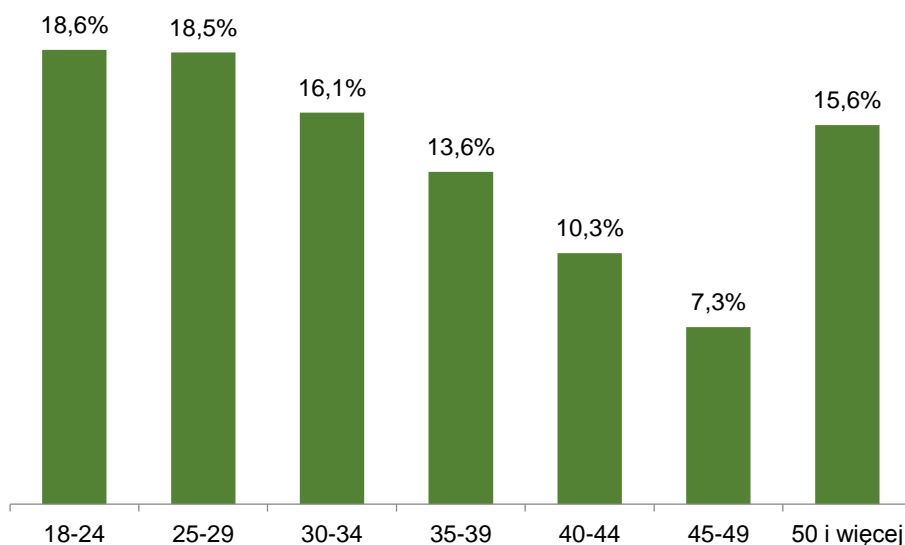
Wykres 2. Miejsce zamieszkania respondentów biorących udział w badaniu (n=6662)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

W badaniu zdecydowanie częściej brały udział osoby młode do 30 roku życia, których udział był na poziomie 37,1%, tj. o 3,0 pkt. proc. mniej niż w zeszłym roku. Osoby powyżej 50 lat stanowiły 15,6% wszystkich badanych w województwie zachodniopomorskim. Ich udział, w porównaniu do zeszłorocznej edycji badania, uległ zwiększeniu o 0,5 pkt. proc. Najmniejszy odsetek stanowiły osoby należące do kategorii wiekowej 45-49 lat – 7,3%.

Wykres 3. Wiek respondentów biorących udział w badaniu (n=6711)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Najwyższy odsetek młodych osób do 30 roku życia, biorących udział w badaniu, wystąpił w powiecie łobeskim (46,7%), zaś najniższy w m. Świnoujście – 17,6%. Udział osób powyżej 50 lat najwyższy był w powiecie świdwińskim – 25,7%, natomiast najmniej respondentów w tej grupie wiekowej odnotowano w m. Świnoujście – 5,4%.

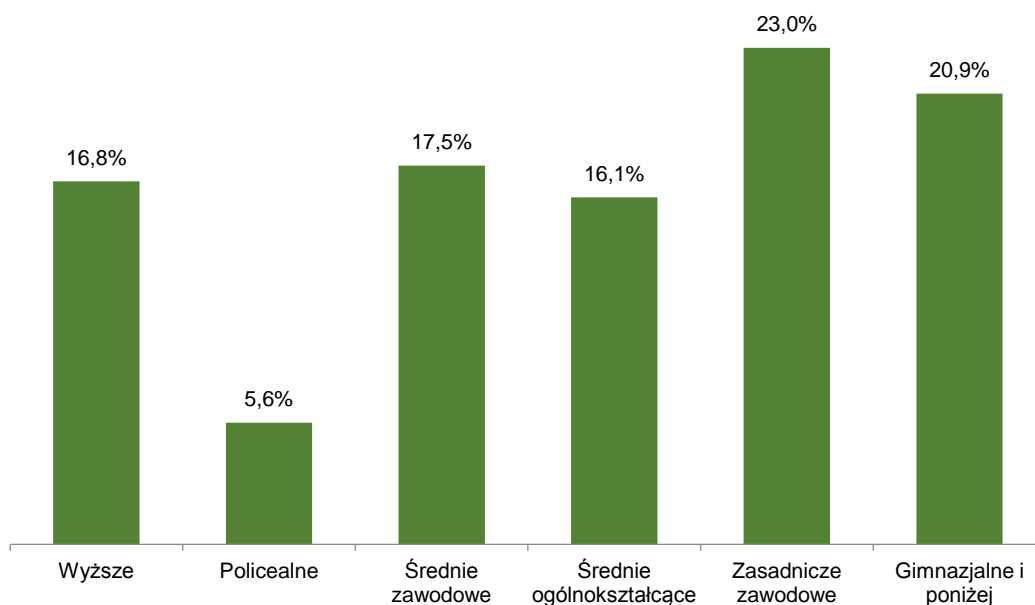
Tabela 2. Wiek respondentów biorących udział w badaniu w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego (n=6711)

Powiat	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	Powyżej 50 lat
Białogardzki	22,5%	21,6%	14,1%	14,7%	6,6%	6,3%	14,1%
Choszczeński	22,0%	14,8%	14,5%	13,6%	11,6%	8,0%	15,4%
Drawski	23,3%	21,0%	13,5%	14,4%	12,7%	6,1%	8,9%
Goleniowski	27,6%	17,1%	14,4%	11,1%	11,1%	5,4%	13,2%
Gryficki	12,4%	20,7%	18,3%	16,6%	11,2%	7,7%	13,0%
Gryfiński	17,5%	20,7%	19,5%	12,5%	12,2%	7,9%	9,6%
Kamieński	14,8%	17,5%	14,5%	13,0%	11,5%	8,3%	20,4%
Kołobrzeski	19,8%	19,8%	15,5%	11,6%	8,8%	7,9%	16,7%
Koszalin	19,2%	23,1%	17,0%	11,8%	8,2%	4,7%	15,9%
Łobeski	25,9%	20,8%	14,6%	8,0%	8,6%	6,0%	16,1%
Myśliborski	17,3%	18,8%	14,8%	10,0%	13,0%	7,3%	18,8%
Policki	12,7%	19,3%	17,2%	18,1%	9,6%	6,0%	17,2%
Pyrzycki	16,5%	19,0%	15,2%	15,8%	8,1%	8,4%	17,1%
Sławiński	21,6%	21,6%	17,2%	10,5%	11,4%	5,2%	12,5%
Stargardzki	22,5%	21,1%	20,8%	13,1%	9,2%	4,2%	9,2%
Szczecinecki	22,0%	17,4%	17,7%	10,7%	7,0%	7,9%	17,4%
Świdwiński	14,0%	13,2%	9,6%	14,9%	13,2%	9,4%	25,7%
Świnoujście	5,0%	12,6%	16,9%	29,5%	14,9%	15,7%	5,4%
Wałecki	21,0%	14,3%	14,3%	11,7%	7,9%	10,2%	20,6%
Szczecin	12,7%	14,6%	20,6%	14,6%	9,8%	5,8%	22,0%

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Największą grupę badanych stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym (23,0%). Istotny odsetek respondentów to osoby w wykształceniu gimnazjalnym i poniżej (20,9%). Najmniej liczną grupę badanych stanowiły osoby z wykształceniem policealnym (5,6%).

Wykres 4. Wykształcenie respondentów (n=6679)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Większość osób biorących udział w badaniu zdecydowała się na wpisanie w kwestionariuszu ankiety wyuczonego zawodu (58,9%). Spośród respondentów, którzy to uczynili, najczęściej odpowiedzi dotyczyło zawodu *sprzedawca* (344) oraz *mechanik/technik mechanik* (333), w tym 95 wskazań odnosiło się do zawodu *mechanik samochodowy*. Kolejnym, dość często wpisywanym zawodem był *ekonomista/technik ekonomista* (296) oraz *kucharz/kucharka* (281). Poniżej zaprezentowano odpowiedzi udzielane przez respondentów, które otrzymały co najmniej 100 wskazań.

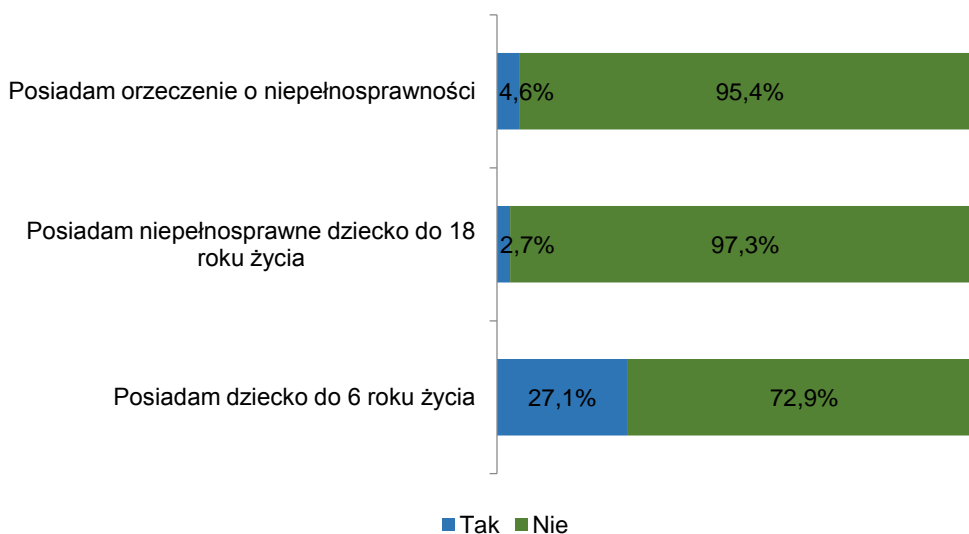
Rysunek 1. Najczęściej wskazywane wyuczone zawody przez respondentów (n=3963)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Badane osoby bezrobotne zostały poproszone o zaznaczenie odpowiedzi, które właściwie opisują ich sytuację życiową. 27,1% respondentów posiada dziecko do 6 roku życia, z czego 76,6% to kobiety. Najczęściej były to osoby w wieku 25-29 lat (27,1%) oraz 30-34 lata (28,0%). Niewielki odsetek stanowią bezrobotni, którzy posiadają niepełnosprawne dziecko do 18 roku życia – 2,7%. W tym przypadku przeważają osoby w wieku 35-39 lat (23,8%) i 40-44 lata (20,5%). Orzeczenie o niepełnosprawności posiada 4,6% badanych, tj. o 0,5 pkt. proc. mniej niż w poprzedniej edycji badania. W większości były to osoby po 50 roku życia (36,7%), z przewagą kobiet (53,6%) nad mężczyznami (46,4%).

Wykres 5. Sytuacja życiowa w jakiej obecnie znajdują się respondenci (n=6730)

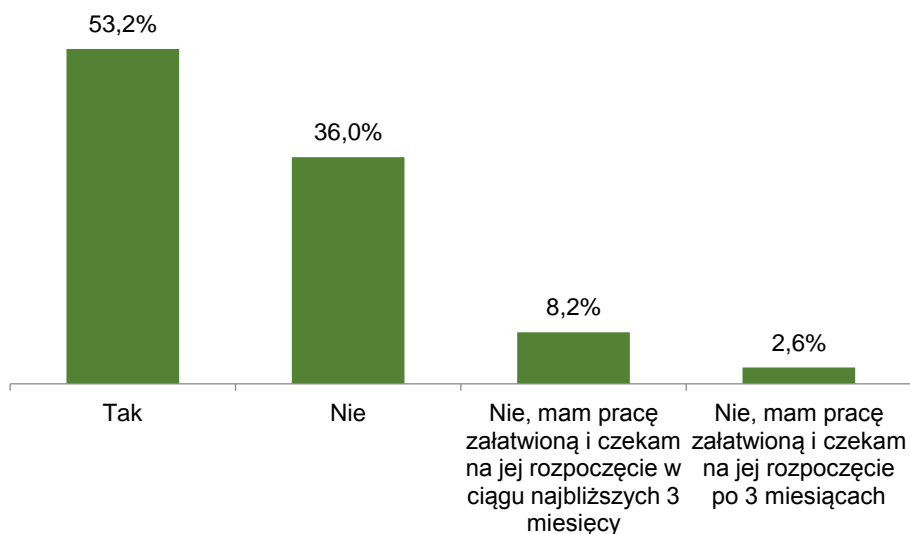

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Szanse i bariery związane ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby bezrobotne

W toku badania ilościowego dokonano analizy aktywności zawodowej osób bezrobotnych, zadając im pytanie: „Czy w ciągu ostatnich 4 tygodni poszukiwał/a Pan/i pracę?”. Ponad połowa respondentów odpowiedziała na to pytanie twierdząco. Co trzeci badany nie poszukiwał pracy w analizowanym okresie. W porównaniu do ubiegłorocznego badania nastąpił wzrost liczby nieaktywnych zawodowo osób o 3,0 pkt. proc. Niewielki odsetek respondentów czeka na rozpoczęcie pracy w ciągu najbliższych trzech miesięcy (8,2%) lub otrzyma ją po upływie tego okresu (2,6%).

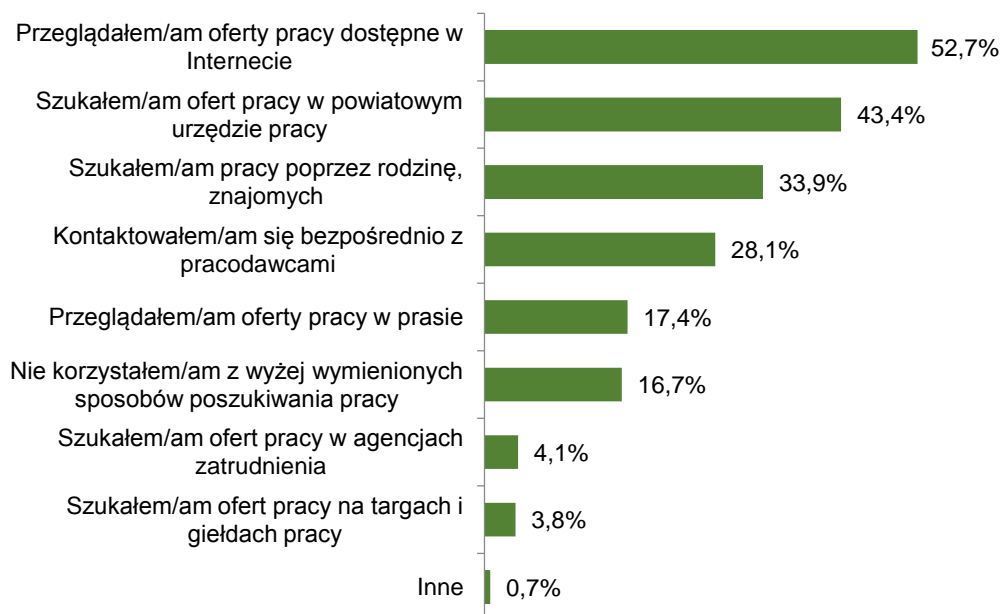
Wykres 6. Poszukiwanie pracy przez respondentów w okresie ostatnich 4 tygodni (n=6659)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Analizując sposoby poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne, najczęściej respondenci przeglądali oferty pracy dostępne w Internecie (52,7%). Jest to najbardziej popularna forma wskazywana przez bezrobotnych na przestrzeni trzech ostatnich edycji badania. Kolejnym cenionym sposobem poszukiwania wolnych miejsc pracy było przeglądanie ofert dostępnych w powiatowych urzędach pracy (43,4%). Wśród innych metod poszukiwania zatrudnienia respondenci wskazywali na rodzinę i znajomych (33,9%) oraz na bezpośredni kontakt z pracodawcami (28,1%). Oferty pracy dostępne w prasie przeglądało 17,4% ankietowanych. Najmniej popularnym sposobem poszukiwania pracy przez bezrobotnych, było korzystanie z ofert dostępnych w agencjach zatrudnienia (4,1%) oraz oferowanych na targach i giełdach pracy (3,8%). Co ciekawe, 16,7% respondentów nie korzystało z żadnego z wymienionych sposobów poszukiwania pracy. Prawdopodobnie tę odpowiedź wskazywały osoby, które nie poszukiwały obecnie zatrudnienia. Bezrobotni, którzy zaznaczyli odpowiedź *Inne*, najczęściej wskazywali, że zamierzają utworzyć własną działalność gospodarczą.

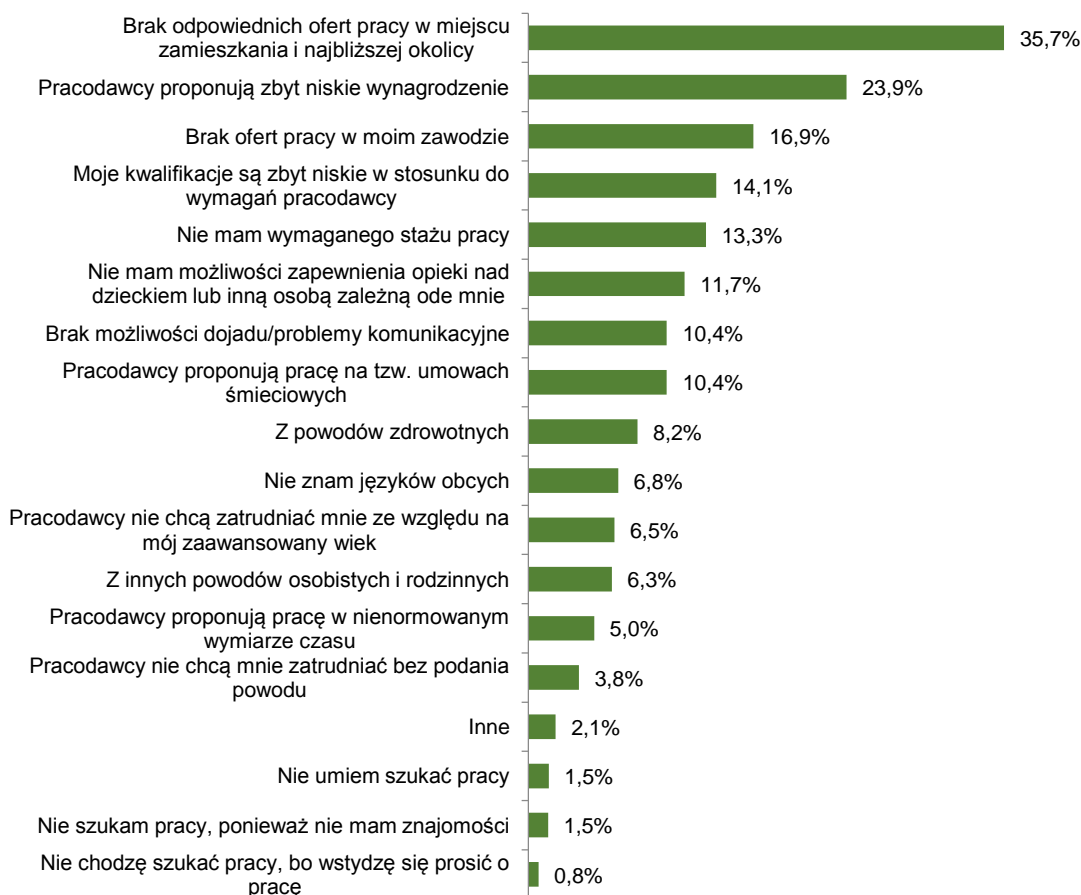
Wykres 7. Sposoby poszukiwania pracy przez respondentów w województwie zachodniopomorskim (n=6730)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Największą barierą utrudniającą znalezienie zatrudnienia był brak odpowiednich ofert w miejscu zamieszkania i najbliższej okolicy, odpowiedzi takiej udzieliło 35,7% respondentów, tj. o 7,3 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. Problem ten dotyczył głównie mieszkańców powiatu szczecineckiego (51,6%) oraz choszczeńskiego (50,6%). Kolejnym istotnym powodem było oferowanie zbyt niskiego wynagrodzenia przez pracodawców (23,9%). W tym przypadku również odnotowano spadek odpowiedzi o 0,9 pkt. proc. w stosunku do badania z 2016 r. Trwająca dobra passa na rynku pracy wymusza bowiem na pracodawcach podniesienie proponowanego wynagrodzenia w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. Na uwagę zasługuje fakt, iż najczęściej na niskie wynagrodzenie narzekali mieszkańcy m. Świnoujście (63,4%). Na brak ofert pracy w zawodzie wskazywało 16,9% respondentów. Spadł także udział osób zaznaczających, jako barierę utrudniającą podjęcie zatrudnienia, brak możliwości zapewnienia opieki nad dzieckiem lub inną osobą zależną (z 13,4% w 2016 r. do 11,7% w 2017 r.). Z badań wynika, że co czwarty respondent wskazujący tę odpowiedź był mieszkańcem powiatu pyrzyckiego. Do najrzadziej wymienianych przyczyn utrudniających podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne, był wstyd, który uniemożliwiał aktywne poszukiwanie pracy (0,8%), brak odpowiednich znajomości (1,5%), a także brak umiejętności związanych z poszukiwaniem odpowiedniego zatrudnienia (1,5%). Szczegółowe dane przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Bariery związane ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby bezrobotne w województwie zachodniopomorskim (n=6602)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

W przypadku osób do 25 roku życia, przeszkodę w znalezieniu przez nich zatrudnienia, był brak odpowiednich ofert w miejscu zamieszkania i najbliższej okolicy (38,9%) oraz brak wymaganego stażu pracy (24,0%). Z kolei osoby powyżej 50 roku życia, za istotną przeszkodę w podjęciu pracy uznali zaawansowany wiek (33,3%) oraz brak odpowiednich ofert w miejscu zamieszkania (30,7%). Co czwarty badany w wieku 50 lat i więcej wskazał również na problemy zdrowotne, które uniemożliwiają dalszą pracę.

Badani bezrobotni wskazali obszary szkoleń lub kursów, które ułatwiłyby im podjęcie zatrudnienia. Respondenci najczęściej wybierali kursy prawa jazdy (30,2%). W stosunku do ubiegłego roku, odsetek odpowiedzi wzrósł o 11,7 pkt. proc. Znajomość języków obcych, zwłaszcza języka angielskiego to standard na dzisiejszym rynku pracy. Stąd, na drugiej pozycji znalazły się kursy językowe (28,3%).

Niepełna jedna piąta badanych uznała, że udział w jakimkolwiek kursie nie przyczyni się znacząco do poprawy ich sytuacji na rynku pracy. W dalszej kolejności pojawiały się szkolenia z zakresu finansów i rachunkowości (12,5%) oraz prace sekretarskie i biurowe (9,5%), które straciły nieco na znaczeniu (12,2% wskazań w 2016 r.). Szkolenia i kursy, które w nieznacznym stopniu przyczyniłyby się do podjęcia zatrudnienia przez respondentów związane były z opieką zdrowotną (3,7%) oraz z BHP (4,0%).

Wykres 9. Kursy/szkolenia, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia osobom bezrobotnym (n=6728)

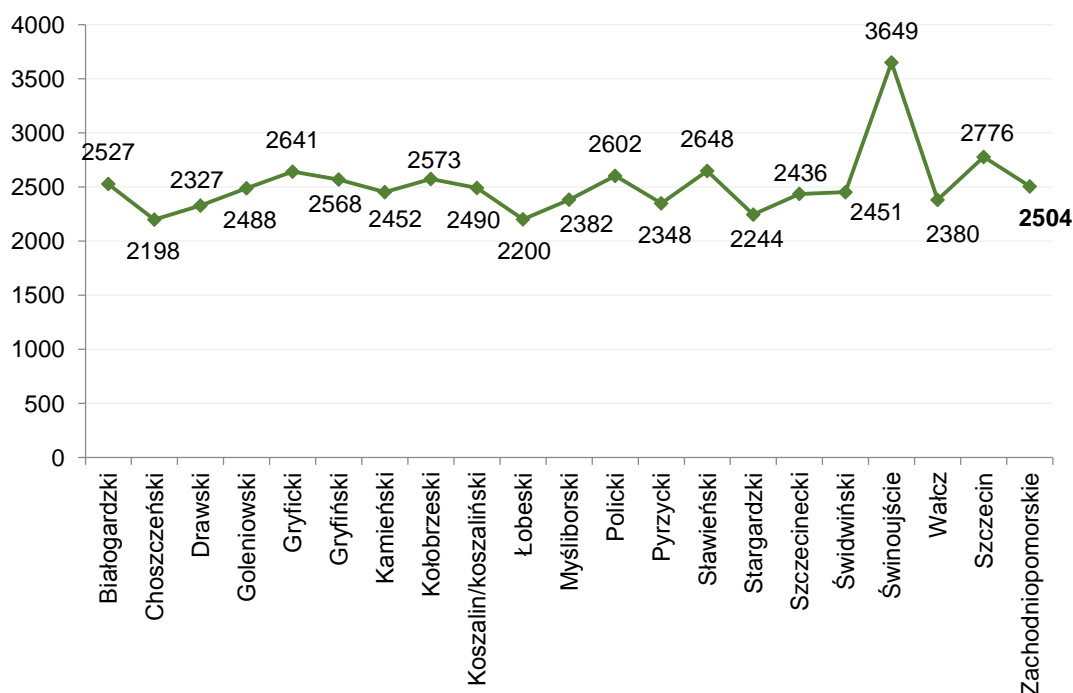
Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Przeciętna pensja, przy której badani bezrobotni byliby skłonni podjąć zatrudnienie wyniosła 2504 zł netto i była wyższa o 311 zł w porównaniu z deklaracjami składanymi w badaniu z 2016 r. Wynika to oczywiście z coraz lepszej sytuacji na rynku pracy, gdzie mamy do czynienia z tzw. „rynkiem pracy pracownika”. Pamiętać przy tym należy, że dotyczy to tylko wybranych branż, w których brakuje rąk do pracy. Niemniej, lepszy obraz oczekiwanego wynagrodzenia pokazuje nam inna miara, a mianowicie mediana, która w województwie zachodniopomorskim wyniosła 2300 zł.

Oznacza to, że co drugi badany podjąłby zatrudnienie przy zarobkach wynoszących poniżej 2300 zł netto, a co drugi powyżej tej wartości.

Najwyższy poziom średniego wynagrodzenia w wysokości 3649 zł, chcieliby otrzymywać respondenci z m. Świnoujście. Tu mediana była na poziomie 3600 zł. Z kolei przeciętna najniższa pensja, za jaką zdecydowaliby się pracować badani bezrobotni dotyczyła powiatu choszczeńskiego i wynosiła 2198 zł netto, zaś mediana średniego oczekiwanego wynagrodzenia wynosiła 2000 zł. Zauważalne są także różnice pomiędzy oczekiwaniami płacowymi wśród kobiet i mężczyzn. Bezrobotne kobiety biorące udział w badaniu, deklarowały przeciętne wynagrodzenie o 18,3% niższe niż mężczyźni. Osoby młode do 25 roku życia skłonne są do podjęcia zatrudnienia za średnią kwotą netto w wysokości 2302 zł, zaś więcej chcieliby otrzymywać bezrobotni w wieku 45-49 lata (średnio 2730 zł). Respondenci powyżej 50 roku życia, deklarują podjęcie zatrudnienia przy średnim poziomie wynagrodzenia rzędu 2465 zł netto.

Wykres 10. Średni poziom wynagrodzenia netto, jaki powinien zaproponować potencjalny pracodawca wg respondentów (n=5847)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

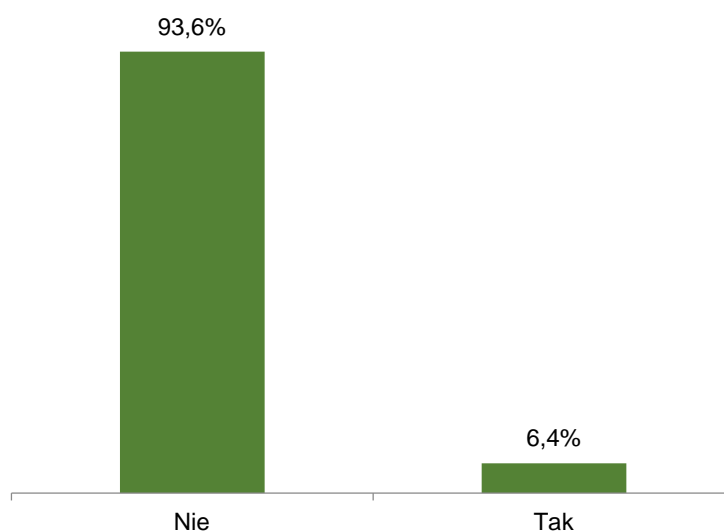
Aktywność edukacyjna oraz chęć podnoszenia własnych kwalifikacji

Jednym z celów badawczych było określenie aktywności edukacyjnej oraz chęci podnoszenia własnych kwalifikacji przez osoby bezrobotne. Spośród wszystkich osób, które wzięły udział w badaniu, 6,4% przyznało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy brało udział w szkoleniach, kursach lub innych formach kształcenia. Najczęściej były to kursy prawa jazdy oraz szkolenia językowe. Niestety badania pokazują, iż z roku na rok udział osób bezrobotnych podnoszących swoje kwalifikacje maleje.

W roku 2016 odsetek szkolących się osób wyniósł 7,7%, zaś w 2015 r. był na poziomie 8,4%. Najczęściej aktywni edukacyjnie byli bezrobotni z Koszalina i powiatu koszalińskiego (13,6%) oraz z powiatu gryfińskiego (11,1%). Częściej na kursy decydowały się osoby młode do 30 roku życia (50,5%), aniżeli bezrobotni w wieku 50 lat i więcej (9,3% ogółu uczestniczących w szkoleniach). Także wyższą aktywnością edukacyjną charakteryzowały się kobiety (54,8%) oraz mieszkańcy wsi (33,0%). Wskazania respondentów świadczą o tym, iż osoby bezrobotne niechętnie podnoszą swoje kwalifikacje. Być może nie widzą potrzeby dokończania się albo uważają, że udział w jakichkolwiek szkoleniach nie wpłynie znacząco na poprawę ich sytuacji na rynku pracy.

Wykres 11. Aktywność respondentów w kształceniu pozaszkolnym (n=6617)

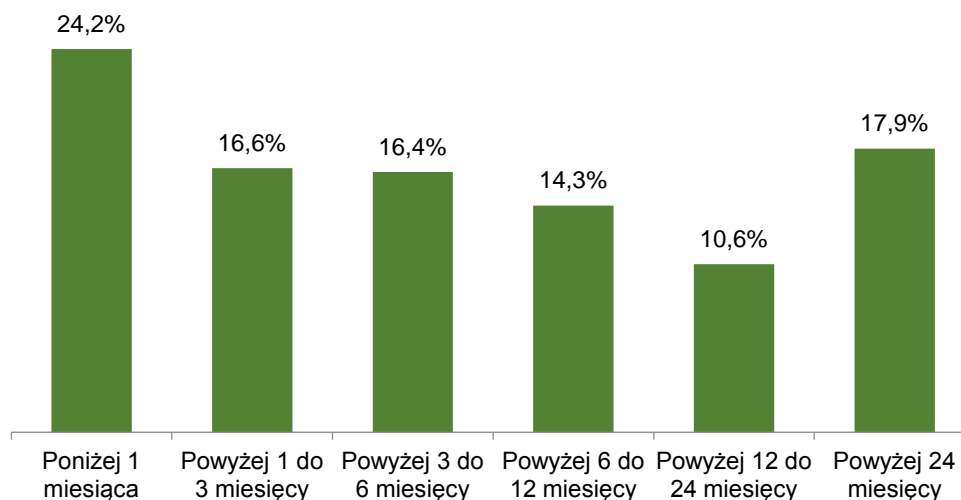

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Przyczyny i skutki utraty oraz uwarunkowania pozostawania bez pracy

Pod względem czasu pozostawania bez pracy od momentu ostatniej rejestracji w urzędzie pracy, liczną populację stanowili bezrobotni zarejestrowani poniżej jednego miesiąca – 24,2% ogółu respondentów, tj. o 3,2 pkt. proc. więcej niż rok temu. Były to głównie osoby młode do 30 roku życia (51,4%). Kolejną grupę stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy – 17,9%, których udział w porównaniu do badania z 2016 r. spadł o 2,0 pkt. proc. Tu przeważali bezrobotni powyżej 50 roku życia (30,2%) i zamieszkujący wieś (54,0%). Najmniejszy odsetek dotyczył osób, mających statut osoby bezrobotnej od roku do 2 lat – 10,6%. W tym przypadku również zanotowano spadek udziału bezrobotnych w tej kategorii o 1,7 pkt. proc. w stosunku do poprzedniego roku. Największy odsetek respondentów, pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy poniżej 1 miesiąca, odnotowano w powiecie kołobrzeskim (61,7%), zaś najniższy dotyczył m. Świnoujście (1,1%). Z kolei najdłużej bez pracy (powyżej 24 miesięcy) pozostawali bezrobotni z powiatu kamieńskiego (31,2%).

Wykres 12. Czas pozostawania respondentów w rejestrach powiatowych urzędów pracy (n=6643)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Najczęstszym powodem utraty ostatnio wykonywanej pracy wśród badanych bezrobotnych było zakończenie pracy na czas określony, dorywczej lub sezonowej (20,8%). Jest to o 6,6 pkt. proc. mniej niż w 2016 r. Ponadto, utrata zatrudnienia przez respondentów wiązała się z likwidacją zakładu pracy lub stanowiska (15,8%). Spada także udział bezrobotnych, którzy jako przyczynę utraty pracy podali opiekę nad dziećmi (z 13,0% w 2016 r. do 10,6% w 2017 r.), choć w dalszym ciągu problem ten dotyka szczególnie kobiety (93,4%). Niemniej, nie bez znaczenia są tu wprowadzone zmiany w tzw. „ustawie przedszkolnej”¹, która nałożyła na gminy obowiązek zapewnienia miejsc realizacji wychowania przedszkolnego każdemu dziecku 3-letniemu od dnia 1 września 2017 r. Ponadto obserwowany jest rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3, m.in. poprzez realizację resortowego programu Maluch+, dzięki któremu systematycznie wzrasta liczba miejsc opieki nad najmłodszymi. 15,3% badanych zaznaczyło, że dotychczas nie pracowało. W większości były to osoby młode do 30 roku życia (69,1%) oraz posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej (31,0%), pochodzące ze wsi (50,8%). Niezadowolające warunki finansowe były powodem utraty zatrudnienia dla co dziesiątego respondenta. Przeważnie na niskie wynagrodzenie narzekali mężczyźni (59,2%). Częściej dotyczył mieszkańców Świnoujścia (46,6%), co ma pokrycie w ich wcześniejszych wskazaniach odnoszących się do oczekiwanego przez nich średniego wynagrodzenia netto, przy którym podjęliby zatrudnienie (3649 zł).

¹ Nowelizacja ustawy o systemie oświaty z dnia 29 grudnia 2015 r. o (Dz. U. z 2016 r. poz. 35).

Podobnie jak w poprzednich edycjach badania, najrzadziej wskazywanymi powodami utraty pracy było podjęcie nauki, szkolenia (1,2%), opieka nad innymi osobami tego wymagającymi (1,0%) oraz nie otrzymanie zatrudnienia po zwolnieniu z zakładu karnego (0,5%).

Wykres 13. Powód utraty ostatnio wykonywanej pracy (n=6642)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Bezrobotne osoby biorące udział w badaniu, jako główny powód rejestracji w powiatowym urzędzie pracy, wskazały chęć uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego (56,1%), tj. o 10,7 pkt. proc. mniej niż przed rokiem. 29,0% badanych zarejestrowało się w urzędzie pracy w celu skorzystania ze szkoleń i kursów. Dla co czwartego respondenta istotna była możliwość skorzystania z poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej, a także możliwość skorzystania z pośrednictwa pracy. Nieco ponad jedna piąta respondentów, jako przyczynę rejestracji podała możliwość skorzystania ze stażu. Niewielki odsetek badanych zainteresowany był możliwością uzyskania dofinansowania dla rozpoczęcia działalności gospodarczej (7,2%) oraz skorzystania z prac interwencyjnych i robót publicznych (5,3%).

Wykres 14. Główne powody rejestracji w powiatowym urzędzie pracy (n=6633)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Respondenci biorący udział w badaniu najczęściej deklarowali, iż pozostają na utrzymaniu innych osób (51,2%). Jest to o 0,6 pkt. proc. więcej w porównaniu do badania z 2016 r. Przeważnie dotyczyło to młodych osób do 30 roku życia (41,2%). Zajęcia dorywcze były głównym źródłem dochodu dla 21,2% ankietowanych. Porównując ten wynik do badania z 2016 r., zanotowano spadek odsetka osób deklarujących to źródło utrzymania jako główne (o 2,6 pkt. proc.). Niemniej, w dalszym ciągu co piąty bezrobotny prawdopodobnie podejmuje pracę w tzw. „szarej strefie”. Zasiłek dla bezrobotnych otrzymywało 16,7% badanych, tj. o 1,6 pkt. proc. więcej niż w 2016 r. Dla 14,7% respondentów jednym z głównych źródeł utrzymania było świadczenie w ramach programu Rodzina 500+. W tym przypadku odnotowano spadek odsetka osób udzielających takiej odpowiedzi w stosunku do poprzedniej edycji badania (o 3,6 pkt. proc.). Brak jakichkolwiek źródeł utrzymania zadeklarowało 6,7% respondentów. Najmniej osób biorących udział w badaniu wskazało na inne źródła utrzymania (2,4%), podając głównie oszczędności.

Wykres 15. Źródła utrzymania respondentów (n=6665)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Postawy wobec różnych form zatrudnienia

Analizując postawy respondentów wobec różnych form zatrudnienia, zauważyć można, że ich preferencje z roku na rok nie ulegają większym zmianom. Podobnie jak w dwóch ostatnich edycjach badania, ankietowani najchętniej zatrudniliby się, gdyby pracodawca zaproponował im umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (54,9%). Tę formę zatrudnienia uważa się za najbezpieczniejszą, gdyż uregulowana jest przepisami Kodeksu Pracy, który gwarantuje pracownikom przywileje pracownicze, np. gwarancję minimalnego wynagrodzenia, prawo do płatnego urlopu czy też zwolnienia lekarskiego. Z kolei 22,6% bezrobotnych zdecydowałoby się na założenie własnej działalności gospodarczej. Taką formę zatrudnienia częściej preferują osoby z wyższym wykształceniem (24,2%), mieszkające na wsi (37,0%) i będące poniżej 30 roku życia (42,1%). Co piąty respondent mógłby pracować na umowę zlecenie. Warto w tym miejscu podkreślić, iż od 1 stycznia 2017 r. przy umowach zlecenie oraz przy umowach o świadczenie usług obowiązuje minimalna stawka godzinowa, która wprowadzona została ustawą z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw.² Najmniej respondentów zdecydowałoby się na pracę bez umowy (6,2%) oraz na telepracę (2,5%).

² <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2016/1265>, dostęp: 19.02.2018 r.

Wykres 16. Formy zatrudnienia, które respondenci biorą pod uwagę w planach związanych z podjęciem zatrudnienia (n=6519)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Przedstawiając formy zatrudnienia, które respondenci biorą pod uwagę w planach związanych z podjęciem zatrudnienia, warto pochylić się nad czynnikami, którymi badane osoby bezrobotne kierują się przy wyborze oferty pracy. Większość ankietowanych zwraca przede wszystkim uwagę na wysokość zarobków (63,7%). Jest to o 4,5 pkt. proc. mniej niż w poprzedniej edycji badania. Wysokie wynagrodzenie chcieliby otrzymywać mieszkańcy wsi (39,1%) oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (23,3,%). O 5,2 pkt. proc. spadł udział osób, dla których istotna jest odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania (z 51,3% w 2016 r. do 46,1% w 2017 r.) To kryterium przeważnie dotyczy mieszkańców wsi, którzy z racji swego miejsca zamieszkania mają ograniczone formy transportu. Co czwarty badany, przy wyborze oferty pracy, sugeruje się opiniami nt. przyszłego pracodawcy. Z kolei możliwość awansu i rozwoju kariery zawodowej istotne jest dla 15,1% respondentów. Jest to o 1,7 pkt. proc. mniej w porównaniu do badania z 2016 r. Własnymi zainteresowaniami kierowała się mniej niż jedna piąta badanych bezrobotnych.

Wykres 17. Czynniki, którymi kierują się respondenci przy wyborze oferty pracy (n=6728)

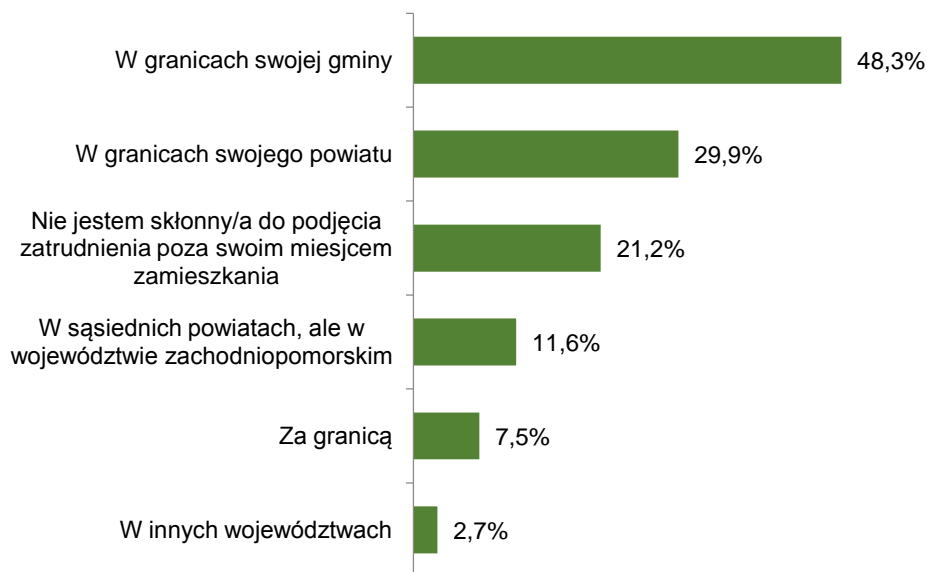

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Uwarunkowania mobilności bezrobotnych

Z przeprowadzonych wśród bezrobotnych badań wynika, iż niespełna połowa skłonna jest do podjęcia zatrudnienia poza miejscem zamieszkania, jednakże w granicach swojej gminy. Częściej dotyczyło to kobiet (61,3%), osób mieszkających na wsi (48,2%) oraz młodych do 30 roku życia (36,5%). Na pracę w granicach powiatu zdecydowałoby się 29,9% respondentów. Nieco ponad piąta badanych nie jest w ogóle skłonna do podjęcia zatrudnienia poza miejscem zamieszkania, przy czym najczęściej na tę odpowiedź wskazywały kobiety (70,4%) i osoby powyżej 50 lat (22,2%). Na pracę za granicą zdecydowałoby się 7,5% ankietowanych. Do tego rodzaju wyjazdu zarobkowego skłonni są bardziej mężczyźni (64,1%) oraz mieszkańcy wsi (44,6%). Z kolei, najmniej bezrobotnych skłonnych jest do podjęcia zatrudnienia w innych województwach (6,0%). Oznacza to, iż mobilność badanych bezrobotnych maleje wraz z oddalaniem się miejsca, na terenie którym znajduje się potencjalny pracodawca.

Wykres 18. Skłonność respondentów do podjęcia zatrudnienia poza swoim miejscem zamieszkania (n=6728)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Analizując dane dotyczące planów związanych z wyjazdem respondentów za granicę w celach zarobkowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy, 71,0% ankietowanych odpowiedziało, że nie planuje takiego wyjazdu. W porównaniu do badania z 2016 r., odsetek osób udzielających tej odpowiedzi spadł o 0,9 pkt. proc. Blisko co piąty badany nie określił jednoznacznie, czy zdecyduje się na taki wyjazd. W stosunku do ubiegłorocznej edycji badania, odsetek „niezdecydowanych” wzrósł o 2,5 pkt. proc. Jedynie 1,3% respondentów deklaruje, iż zamierza wyjechać na stałe, a 1,4% planuje wyjazd na okres dłuższy niż 12 miesięcy. Badania pokazują, iż gotowość respondentów do podjęcia zatrudnienia nie tylko poza obrębem zamieszkania, ale również poza granicami kraju jest na stosunkowo niskim poziomie. Świadczy to o niewielkim stopniu mobilności zarejestrowanych osób bezrobotnych. Problem jest o tyle istotny, iż na przestrzeni ostatnich lat, odkąd przeprowadzane są badania wśród osób bezrobotnych, ich skłonność do wyjazdu poza obszar zamieszkania w celu znalezienia zatrudnienia ulega zmniejszeniu. Sam fakt, iż respondenci w większości przy przeglądaniu ofert pracy kierują się m.in. odległością pracodawcy od miejsca zamieszkania, tylko potwierdza ich niską mobilność. Pamiętać należy, że większa część badanych bezrobotnych zamieszkuje tereny wiejskie lub niewielkie miejscowości, gdzie prawdopodobnie istnieją problemy komunikacyjne, które niejednokrotnie wpływają na mobilność i przemieszczanie się w celach zarobkowych.

Wykres 19. Plany respondentów związane z wyjazdem za granicę w celach zarobkowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy (n=6644)

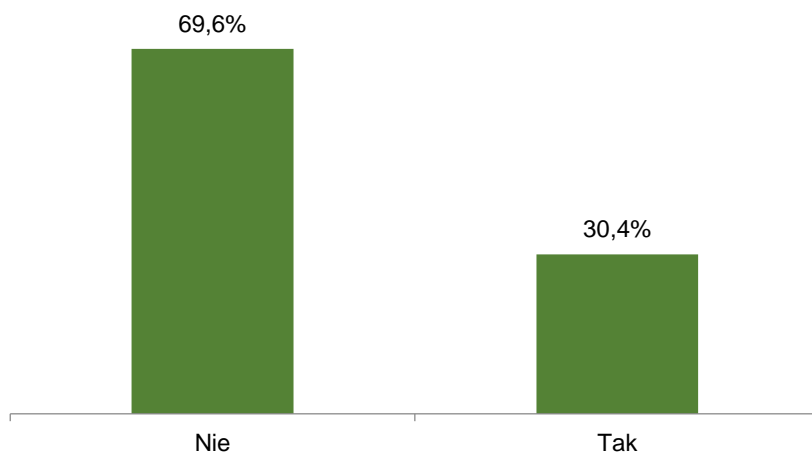
Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Ocena form aktywizacji zawodowej

Każda osoba zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy ma możliwość skorzystania z różnych form aktywizacji zawodowej, które przewidziane zostały w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.). Do podstawowych form aktywizacji beneficjentów powiatowych urzędów pracy zaliczamy m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, dofinansowanie na założenie działalności gospodarczej lub rolniczej. Z danych statystycznych MRPiPS można dowiedzieć się ile osób i jakiego rodzaju wsparciem zostało objętych. Można również wyciągnąć informację nt., ile spośród wszystkich beneficjentów, biorących udział w danej formie aktywizacji, zostało wykreślonych z rejestrów powiatowych urzędów pracy z powodu podjęcia zatrudnienia, czy też założenia własnej działalności gospodarczej. Natomiast brakuje danych dotyczących subiektywnej oceny uczestnictwa w poszczególnych formach wsparcia oraz wpływu tych działań na sytuację zawodową osób bezrobotnych. To zagadnienie jest jednym z obszarów badawczych tegorocznej edycji badania.

Spośród bezrobotnych biorących udział w badaniu, 30,4% korzystało w ciągu ostatnich dwóch lat z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. W większości były to kobiety (62,2%), mieszkańcy wsi (40,6%) oraz osoby do 30 roku życia (38,6%). Analizując wykształcenie osób korzystających z różnych form wsparcia, co piąty badany posiadał wykształcenie zasadnicze zawodowe lub gimnazjalne i poniżej. Osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 17,1% ogółu respondentów, którzy uczestniczyli w aktywnych formach wsparcia. Jeśli chodzi o powiaty, najwięcej bezrobotnych skorzystało z instrumentów rynku pracy oferowanych przez powiatowe urzędy pracy z m. Koszalin i powiatu koszalińskiego (90,1%) oraz z powiatu świdwińskiego (81,5%).

Wykres 20. Korzystanie z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu przez respondentów w okresie ostatnich dwóch lat (n=6650)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Dalsza analiza poświęcona jest osobom bezrobotnym, które w okresie ostatnich dwóch lat skorzystały z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Badane osoby bezrobotne poproszono, aby wskazały, z których form wsparcia oferowanych przez powiatowe urzędy pracy skorzystały i ile razy brały w nich udział. Analizy pokazują, iż najczęściej respondenci kierowani byli na staże, przy czym 1 raz wzięło w nich udział 48,9% badanych. Kolejną istotną formą aktywizacji zawodowej były szkolenia, w których udział 1 raz zadeklarowało 41,6% ankietowanych. Popularne wśród bezrobotnych było także pośrednictwo pracy krajowe, z którego 1 raz skorzystało 26,5% respondentów, a co najmniej 3 razy 41,3% badanych. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na takie formy wsparcia jak poradnictwo zawodowe, z którego 1 raz skorzystało 37,2% bezrobotnych oraz zwrot kosztów przejazdu, które 1 raz otrzymało 20,2% respondentów. Ze staży najczęściej korzystały kobiety (71,8%), osoby mieszkające na wsi (42,5%), bezrobotni w wieku 18-29 lat (50,4%) oraz osoby posiadające wykształcenie wyższe (23,1%). Z kolei na szkolenia częściej uczęszczali mężczyźni (50,6%), aniżeli kobiety (49,4%). Przeważnie byli to mieszkańcy wsi (30,7%), osoby w wieku 30-34 lata (22,7%), mające wykształcenie średnie zawodowe i ogólnokształcące (łącznie 38,8%) oraz zasadnicze zawodowe (22,7%). Najczęściej z pośrednictwa pracy krajowego, minimum trzy razy, korzystały kobiety (60,9%) i osoby powyżej 50 roku życia (24,0%), jak również osoby z terenów wiejskich (41,0%) i posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej (łącznie 50,6%).

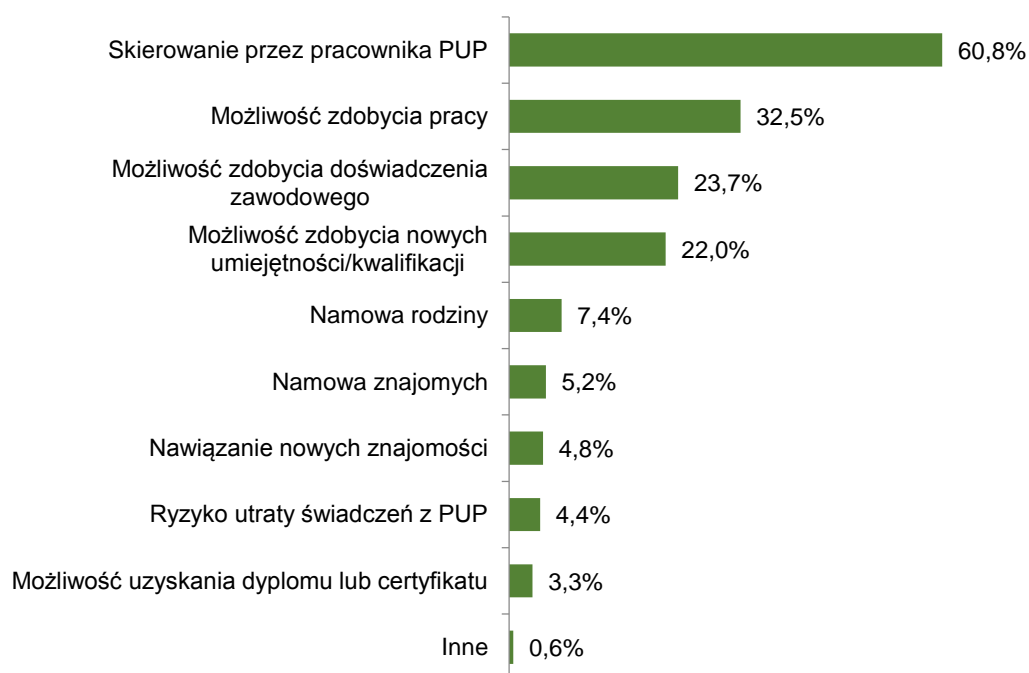
Tabela 3. Udział w poszczególnych formach wsparcia

Forma wsparcia	1 raz	2 razy	3 i więcej	Nie korzystałem/am
Staż (n=1091)	48,9%	15,6%	6,8%	28,8%
Przygotowanie zawodowe dorośli (n=505)	8,5%	3,2%	0,6%	87,7%
Szkolenia (n=746)	41,6%	4,8%	1,5%	52,1%
Bony szkoleniowe (n=487)	6,6%	1,0%	0,4%	92,0%
Bon zatrudnieniowy (n=470)	1,9%	1,3%	0,4%	96,4%
Grant na telepracę (n=464)	1,1%	0,6%	1,5%	96,8%
Pośrednictwo pracy krajowe (n=1028)	26,5%	18,3%	41,3%	13,9%
Pośrednictwo pracy zagraniczne (n=509)	9,8%	4,9%	3,9%	81,3%
Poradnictwo zawodowe (n=769)	37,2%	14,7%	10,9%	37,2%
Prace interwencyjne (n=532)	18,4%	4,1%	2,4%	75,0%
Środki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej (n=469)	10,7%	0,4%	0,0%	88,9%
Roboty publiczne (n=505)	11,5%	4,8%	4,2%	79,6%
Zwrot kosztów przejazdu (n=568)	20,2%	5,1%	1,8%	72,9%
Prace społecznie użyteczne (n=512)	11,3%	4,7%	4,9%	79,1%

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Większość bezrobotnych na wskazane przez siebie formy aktywizacji zawodowej, zostało skierowanych przez pracowników powiatowych urzędów pracy (60,8%). Blisko co trzeci respondent skorzystał z instrumentów rynku pracy ze względu na większe szanse zdobycia pracy. Na kolejnych miejscach znalazły się możliwości związane ze zdobyciem doświadczenia zawodowego (23,7%) oraz nowych kwalifikacji i umiejętności (22,0%). Najbardziej wskazywanym powodem uczestniczenia w programach aktywizacji zawodowej oferowanych przez PUP była możliwość uzyskania dyplomu lub certyfikatu (3,3%) oraz ryzyko utraty świadczeń (4,4%).

Wykres 21. Powody przystąpienia do wskazanych form aktywizacji (n=1996)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Podstawowym efektem aktywizacji osób bezrobotnych, korzystających z instrumentów rynku pracy, oferowanych przez powiatowe urzędy pracy, jest pośrednie lub bezpośrednie umożliwienie im dotarcia do zatrudnienia. Prowadzone działania mogą okazać się również psychicznym wsparciem dla ich uczestników i wspomóc w odnalezieniu się w nowej dla nich sytuacji na rynku pracy. Ponadto uczestniczenie w aktywnych formach może sprawić, że motywacja do aktywnego działania będzie większa. Z tego też względu, respondenci z województwa zachodniopomorskiego zostali poproszeni o wskazanie korzyści, jakie uzyskali po udziale w formach aktywizacji zawodowej. Blisko połowa badanych stwierdziła, że uczestnictwo w formach pomocy oferowanych przez PUP, umożliwiło im podjęcie zatrudnienia. Jedna czwarta respondentów wskazała, iż udział w programie aktywizującym pozwolił na zredukowanie stresu związanego z poszukiwaniem pracy, a co piątemu bezrobotnemu umożliwił uzyskanie informacji nt. aktualnych wymagań rynku pracy. Dla 18,1% ankietowanych uczestniczenie w formach aktywizacji nie przyczyniło się bezpośrednio do uzyskania przez nich zatrudnienia, jednakże dzięki temu nabyli wiedzę, którą mogą wykorzystać w przyszłości. Z kolei 17,6% badanych, poprzez udział w programie aktywizującym, wzmocniło wiarę w siebie i dostrzegło w sobie pozytywne strony. Tylko 4,7% respondentów nie uzyskało żadnych korzyści, wynikających z uczestnictwa w formach aktywizacji.

Wykres 22. Korzyści wynikające z udziału w formach aktywizacji zawodowej (n=1984)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

Subiektywna ocena udziału osób bezrobotnych w formach pomocy oferowanych przez powiatowe urzędy pracy, daje nam pogładowe informacje na temat badanego zjawiska. Istotne zatem jest, jakiego rodzaju programy aktywizacji dały największe korzyści respondentom. Uczestniczenie bezrobotnych 1 raz w stażu przyczyniło się w 60,5% do podjęcia zatrudnienia, zaś w 26,3% pozwoliło na redukcję stresu związanego z poszukiwaniem pracy. 21,2% respondentów wskazało, że udział w tej formie aktywizacji wzmocnił ich wiarę w siebie i pozwolił dostrzec w sobie pozytywne strony. Uczestnictwo w szkoleniach w ponad 50,0% skutkowało możliwością podjęcia zatrudnienia, a dla 21,7% ankietowanych nie przyczyniło się bezpośrednio do uzyskania pracy, ale spowodowało nabycie wiedzy, która może przydać się w przyszłości. Korzystanie z pośrednictwa krajowego w największym stopniu przyczyniło się do podjęcia zatrudnienia (32,6%), uzyskania informacji nt. aktualnych wymagań rynku pracy (28,5%) oraz pozwoliło zmniejszyć stres związany z poszukiwaniem pracy (25,9%). Z kolei udział w poradnictwie zawodowym znacząco wpłynął na możliwość podjęcia zatrudnienia przez 47,5% respondentów. 33,6% badanych uzyskało informacje nt. aktualnej sytuacji na rynku pracy, zaś 28,3% zredukowało stres związany z poszukiwaniem pracy.

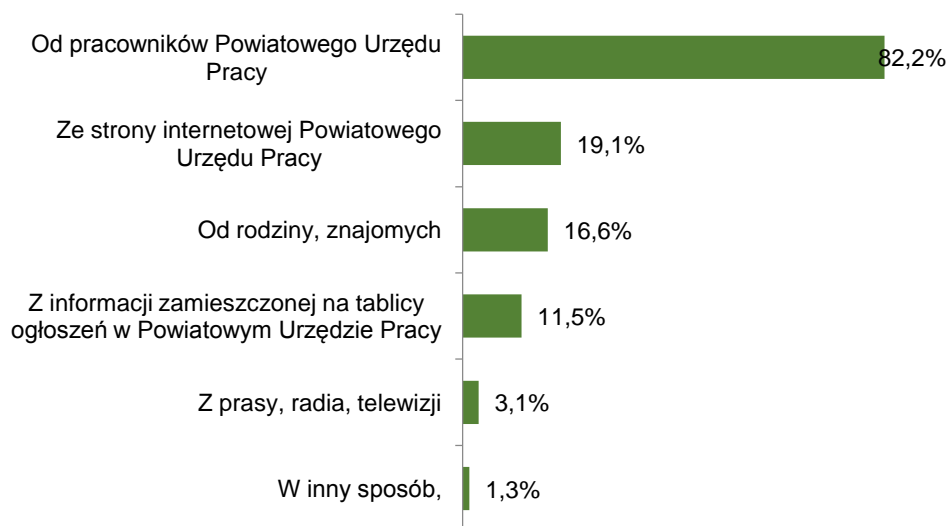
Tabela 4. Udział respondentów w wybranych formach aktywizacji zawodowej, a korzyści wynikające z uczestnictwa

Udział w aktywnych formach pomocy oferowanych przez PUP (1 raz)	Umożliwiły podjęcie zatrudnienia	Pozwoliły zredukować stres związany z poszukiwaniem pracy	Umożliwiły uzyskanie informacji nt. aktualnych wymagań rynku pracy	Pozwoliły na uzyskanie wsparcia ze strony innych uczestników zajęć	Pozwoliły wzmocnić wiarę w siebie i dostrzec w sobie pozytywne strony	Nie przyczyniły się bezpośrednio do uzyskania zatrudnienia, ale przyczyniły się do nabycia wiedzy, która może przydać się w przyszłości	Okazały się zupełnie nieprzydatne	Liczebności ogółem
Staż	60,5%	26,3%	19,1%	7,9%	21,2%	18,5%	3,4%	529
Szkolenia	55,6%	20,4%	16,4%	13,8%	19,4%	21,7%	1,0%	304
Pośrednictwo pracy krajowe	32,6%	25,9%	28,5%	6,3%	11,9%	14,8%	6,3%	270
Poradnictwo zawodowe	47,6%	28,3%	33,6%	8,0%	21,7%	16,4%	2,8%	286

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

W toku badania, zapytano respondentów w jaki sposób uzyskali informacje nt. możliwości i zasad udziału w formach aktywizacji. Zdecydowana większość odpowiedziała, że informacje o programach aktywizujących otrzymało od pracowników powiatowego urzędu pracy (82,2%). Blisko co piąty bezrobotny o różnych formach aktywizacji dowiedział się, przeglądając stronę internetową urzędu. Z kolei 16,6% badanych informacje o możliwości skorzystania z instrumentów rynku pracy oferowanych przez PUP uzyskało od rodziny lub znajomych.

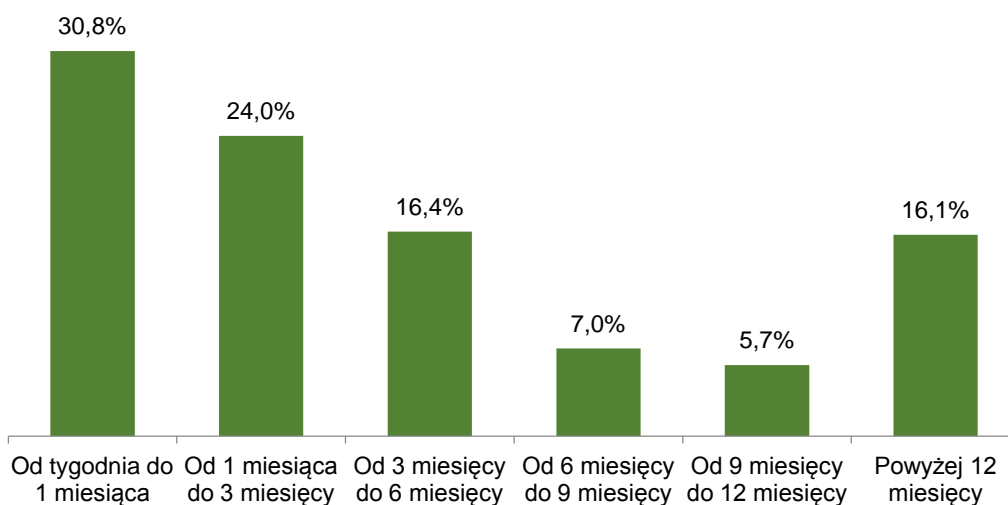
Wykres 23. Sposób uzyskania informacji nt. udziału w formach aktywizacji (n=2023)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017), odpowiedzi nie sumują się do 100% - możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi.

W związku z tym, że badanie przeprowadzone zostało wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, istotne było uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jak długo po zakończeniu udziału w formach aktywizacji badani bezrobotni poszukują pracy? Niespełna co trzeci respondent poszukuje zatrudnienia od tygodnia do 1 miesiąca, a co czwarty od 1 miesiąca do 3 miesięcy. 16,1% badanych próbuje znaleźć zatrudnienie od ponad roku po zakończeniu udziału w formach aktywizacji. Częściej dotyczy to osób powyżej 50 roku życia (23,4%), którym trudniej jest się odnaleźć na obecnym rynku pracy oraz bezrobotnym posiadającym wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej (łącznie 52,3% odpowiedzi). Również osobom mieszkającym na wsi, poszukiwanie pracy zajmuje ponad 12 miesięcy (51,6% wskazań). Wskazane grupy respondentów często mają statut osoby długotrwale bezrobotnej, które trudniej się aktywizuje. Rodzi się zatem pytanie, jak tę grupę bezrobotnych przywrócić na rynek pracy, tak aby w krótkim czasie po zakończeniu udziału w formach aktywizacji zawodowej nie powróciły ponownie do powiatowych urzędów pracy?

Wykres 24. Jak długo po zakończeniu udziału w formach aktywizacji poszukuje Pan/i pracy? (n=1936)

Źródło: WUP w Szczecinie, opracowanie własne na podstawie danych z badania (2017).

Podsumowanie

- W badaniu udział wzięło 6 732 respondentów, z czego większość stanowiły kobiety (59,6%). Najczęściej były to osoby młode do 30 roku życia (37,1%).
- Ponad połowa badanych wykazywała się aktywnością na rynku pracy, m.in. poprzez przeglądanie ofert zamieszczonych w Internecie. Popularne było także korzystanie z ofert dostępnych w powiatowych urzędach pracy. Największą barierą utrudniającą znalezienie zatrudnienia był brak odpowiednich ofert w miejscu zamieszkania i najbliższej okolicy. Przeciętna pensja, przy której badani bezrobotni byliby skłonni podjąć zatrudnienie, wyniosła 2504 zł netto, zaś mediana przeciętnego wynagrodzenia była na poziomie 2300 zł netto.
- Badani bezrobotni charakteryzują się niską aktywnością edukacyjną. Tylko 6,4% z nich przyznało się, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy brało udział w szkoleniach, kursach lub innych formach kształcenia.
- W przypadku analizy czasu pozostawania w rejestrze osób bezrobotnych, co czwarty badany widnieje w statystykach powiatowych urzędów pracy poniżej miesiąca, przeważnie są to osoby młode do 30 roku życia. Nieco mniejszy jest udział osób długotrwale bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP powyżej 24 miesięcy, który wynosi 17,9%. W przeważającej części są to osoby powyżej 50 roku życia i zamieszkujące wieś.
- Główną przyczyną utraty zatrudnienia przez respondentów było zakończenie pracy na czas określony, dorywczej lub sezonowej (20,8% wskazań). W dalszej kolejności badane osoby bezrobotne wskazywały na likwidację zakładu pracy lub stanowiska (15,8%). Większość respondentów zarejestrowało się w powiatowym urzędzie pracy w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego (56,1%).
- Badane osoby bezrobotne preferują zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy (54,9%), nie są skłonne natomiast na podjęcie pracy w formie telepracy (2,5%). Głównym czynnikiem, którym kierują się przy wyborze oferty zatrudnienia jest wysokość zarobków (63,7%) oraz odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania (46,1%).
- Głównym źródłem utrzymania respondentów było pozostawanie na utrzymaniu innych osób (51,2%). Co piąty badany utrzymywał się z zajęć dorywczych, a świadczenie w ramach programu 500+ było głównym źródłem dochodu dla 14,7% ankietowanych.
- Badani bezrobotni charakteryzują się niską mobilnością zawodową. Nie są skłonni do podjęcia zatrudnienia w innych województwach, a także poza granicami kraju. O niskiej mobilności badanych świadczą także plany związane z wyjazdem za granicę w celach zarobkowych w ciągu najbliższego roku. 71,0% z nich nie planuje takiego wyjazdu, a jedna piąta nie określiła jednoznacznie, czy będzie planować taki wyjazd.
- Niespełna co trzeci badany bezrobotny korzystał ze wsparcia oferowanego przez powiatowe urzędy pracy. Najczęściej były to staże, szkolenia, pośrednictwo pracy krajowe oraz poradnictwo zawodowe. Informacje nt. możliwości udziału w programach aktywizacji zawodowej, respondenci uzyskiwali przeważnie od pracowników powiatowych urzędów pracy.

Korzystanie z instrumentów rynku pracy umożliwiło badanym podjęcie zatrudnienia, a także przyczyniło się do redukcji stresu związanego z poszukiwaniem pracy. Niespełna co trzeci badany bezrobotny poszukuje pracy od tygodnia do jednego miesiąca od zakończenia udziału w programie aktywizacji zawodowej, przeważnie dotyczy to osób młodych do 30 roku życia. Natomiast osobom powyżej 50 roku życia poszukiwanie pracy zajmuje ponad rok czasu.

Spis wykresów

Wykres 1. Płeć respondentów w podziale na powiaty województwa zachodniopomorskiego (n=6722)	7
Wykres 2. Miejsce zamieszkania respondentów biorących udział w badaniu (n=6662)	8
Wykres 3. Wiek respondentów biorących udział w badaniu (n=6711)	8
Wykres 4. Wykształcenie respondentów (n=6679)	10
Wykres 5. Sytuacja życiowa w jakiej obecnie znajdują się respondenci (n=6730)	11
Wykres 6. Poszukiwanie pracy przez respondentów w okresie ostatnich 4 tygodni (n=6659)	12
Wykres 7. Sposoby poszukiwania pracy przez respondentów w województwie zachodniopomorskim (n=6730)	13
Wykres 8. Bariery związane ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby bezrobotne w województwie zachodniopomorskim (n=6602)	14
Wykres 9. Kursy/szkolenia, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia osobom bezrobotnym (n=6728)	15
Wykres 10. Średni poziom wynagrodzenia netto, jaki powinien zaproponować potencjalny pracodawca wg respondentów (n=5847)	16
Wykres 11. Aktywność respondentów w kształceniu pozaszkolnym (n=6617)	17
Wykres 12. Czas pozostawiania respondentów w rejestrach powiatowych urzędów pracy (n=6643)	18
Wykres 13. Powód utraty ostatnio wykonywanej pracy (n=6642)	19
Wykres 14. Główne powody rejestracji w powiatowym urzędzie pracy (n=6633)	20
Wykres 15. Źródła utrzymania respondentów (n=6665)	21
Wykres 16. Formy zatrudnienia, które respondenci biorą pod uwagę w planach związanych z podjęciem zatrudnienia (n=6519)	22
Wykres 17. Czynniki, którymi kierują się respondenci przy wyborze oferty pracy (n=6728)	23
Wykres 18. Skłonność respondentów do podjęcia zatrudnienia poza swoim miejscem zamieszkania (n=6728)	24
Wykres 19. Plany respondentów związane z wyjazdem za granicę w celach zarobkowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy (n=6644)	25
Wykres 20. Korzystanie z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu przez respondentów w okresie ostatnich dwóch lat (n=6650)	26
Wykres 21. Powody przystąpienia do wskazanych form aktywizacji (n=1996)	28
Wykres 22. Korzyści wynikające z udziału w formach aktywizacji zawodowej (n=1984)	29
Wykres 23. Sposób uzyskania informacji nt. udziału w formach aktywizacji (n=2023)	30
Wykres 24. Jak długo po zakończeniu udziału w formach aktywizacji poszukuje Pan/i pracy? (n=1936)	31

Spis tabel

Tabela 1. Liczba respondentów biorących udział w badaniu w podziale na powiaty województwa zachodniopomorskiego	6
Tabela 2. Wiek respondentów biorących udział w badaniu w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego (n=6711)	9
Tabela 3. Udział w poszczególnych formach wsparcia	27
Tabela 4. Udział respondentów w wybranych formach aktywizacji zawodowej, a korzyści wynikające z uczestnictwa	30

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41

70-383 Szczecin

tel. + 48 91 42 56 100

fax + 48 91 42 56 103

e-mail: sekretariat@wup.pl